

***Propostes prioritàries per a les eleccions
autonòmiques, insulars i locals del 26 de maig 2019***

**Amics de
la Terra
Mallorca**

Amb la proximitat de les eleccions autonòmiques, insulars i municipals, Amics de la Terra Mallorca proposa a tots els partits polítics, de Mallorca i de les Illes Balears, prendre en consideració una sèrie d'actuacions que considerem prioritàries per a aquesta pròxima legislatura en termes de:

1. Energia i canvi climàtic
2. Mobilitat
3. Residus
4. Agricultura i alimentació
5. Biodiversitat
6. Aigua
7. Territori i turisme
8. Med-ECA i emissions d'embarcacions i creuers

Podeu comptar amb la nostra col·laboració per qualsevol aclariment.

1. ENERGIA I CANVI CLIMÀTIC

OBJECTIUS: Reduir la dependència de les energies fòssils, emissores de gasos d'efecte hivernacle, fomentar l'autoconsum energètic i la democratització de la producció d'energia.

- Comptem amb la nova Llei 10/2019, de 22 de febrer, de canvi climàtic i transició energètica. Ara fa falta **desenvolupar els diferents apartats de la Llei** en l'àmbit autonòmic, insular i municipal.
- És necessari l'adaptació del Pla Territorial insular a la Llei de Canvi Climàtic per a definir **les zones d'ús admès per a implantar instal·lacions de generació d'energia renovable**.
- Execució d'instal·lacions **d'autoconsum en tots els edificis públics** que sigui possible i assegurar el seu correcte funcionament.
- Introduir **la figura del Gestor Energètic**, que la llei de canvi climàtic contempla, a cada municipi, ja sigui creant una nova plaça, ja sigui modificant les funcions d'un tècnic municipal.
- Acollir-se al PAESC (Pla d'Acció d'Energia Sostenible), també conegut com a **Pacte de Batles i Batlesses**.
- Donar **un impuls a l'autoconsum** per part de la ciutadania **exonerant-los del pagament de la llicència municipal d'obra** per a la instal·lació d'energies renovables.
- Per millorar la qualificació energètica dels edificis, proposem aplicar **una reducció a l'IBI dels habitatges que millorin la seva qualificació energètica** al menys en dues lletres.
- Proposem que el **Consell i els ajuntaments donin compte anualment de l'estalvi de gasos GEI**, detallant les accions preses i les xifres d'estalvi de gasos d'efecte hivernacle aconseguits. S'haurien de publicar els resultats a la web del Consell, com es fa ja amb les xifres de reciclatge dels fems.
- Per fomentar les bones pràctiques en l'àmbit de les empreses locals, proposem crear **distintius energètics per als comerços locals** en els quals s'estiguin aplicant mesures d'estalvi i/o instal·lant energia fotovoltaica d'autoconsum.

2. MOBILITAT

OBJECTIUS: Un canvi de paradigma en la mobilitat. Reduir i pacificar el trànsit en els nuclis urbans. Donar prioritat al vianant, bicicleta i transport públic. Millorar la qualitat de l'aire als nuclis urbans.

- **Eliminació de projectes que suposin afavorir el transport motoritzat individual** sobre el col·lectiu.
- Introducció **d'elements compensatoris cap al transport públic** en les infraestructures per al trànsit motoritzat ja existents. Significativament, carrils bus-VAO en tots els accessos al centre de Palma que constin de més d'un carril per sentit, i en les vies de cintura.
- **Facilitar la mobilitat amb bici entre els barris de les ciutats** i definir rutes escolars segures.
- Habilitar un **accés ciclista a l'aeroport de Palma** i aparcaments de bicis amb càmeres de seguretat.
- **Recuperació de tota la infraestructura ferroviària**, recuperant la xarxa al seu moment de màxima expansió.
- Establiment d'una **xarxa de tramvia al llarg de la badia de Palma**, i en la mateixa capital.
- **Intermodalitat transport públic, bicicleta i caminar**. Supressió de qualsevol barrera que impedeixi o dificulti combinar els mitjans de transport sostenibles i saludables. Facilitats als concessionaris de serveis de transport per a adaptar els seus vehicles.
- **Controls de velocitat i renou** del trànsit, generalitzats, permanents i per a tota mena de vehicles motoritzats, tant en l'àmbit urbà com en l'interurbà, significativament a la Serra de Tramuntana.
- **Ciutat 30**. Reforma del Reglament General de Circulació per a convertir els 30 km/h en la velocitat de referència en ciutats i pobles. Modificació, tant de la legislació de seguretat viària com d'altres normatives amb la finalitat d'evitar la culpabilització de les víctimes d'atropellament (mesura d'àmbit estatal, però d'importantíssima repercussió urbana).
- **Vorerres lliures**. Iniciatives en tots els nivells de l'administració pública per a aconseguir blindar les voreres per als vianants. Motos, bicicletes i patinets i pals de recàrrega de vehicles elèctrics fora de les voreres. Control de les terrasses i vetlladors.
- **Pla Vianant**. Elaboració d'un pla de promoció de la mobilitat per als vianants tant urbana com interurbana per part del Govern Balear, capaç de coordinar les actuacions amb la resta de les administracions públiques. Prioritat dels desplaçaments per als vianants en l'àmbit urbà, pel que fa a la seva accessibilitat, comoditat, rapidesa. Passos per als vianants pròxims entre si. Cicles semafòrics que prioritzin als vianants.
- **Expulsió dels cotxes i motos dels centres urbans**. Generalització de mesures restrictives perquè la circulació motoritzada resulti incòmoda i no competitiva amb els mitjans sostenibles i saludables. Fort encariment del preu de l'aparcament en l'àmbit urbà.
- Generalització dels **aparcaments dissuasius**, ben comunicats, senyalitzats i atractius en termes econòmics en relació al cost d'arribar amb el cotxe al centre urbà.

- Crear una **xarxa de vehicles compartits** o cotxes compartits entre uns usuaris concrets i afavorir el seu ús.
- Promoure la **limitació progressiva a l'entrada de vehicles de lloguer** i turístics a les illes.

3. RESIDUS

OBJECTIUS: Reduir els residus generats i la incineració d'aquests. Aprofitar al màxim els residus orgànics generats. Fomentar alternatius al plàstic d'un sol ús. Avançar el tancament a 2020 dels dos forns antics de la incineradora de Son Reus.

- Desenvolupar l'aplicació de la Llei de Residus i Sòls contaminats (Llei 8/2019) en tots els seus punts i, sobretot, de manera urgent:
- Des del Govern, els Consells Insulars, i els Ajuntaments, s'haurien d'organitzar **jornades de formació** a diferents nivells per a explicar els continguts de la nova Llei i les seves repercussions, per a: treballadors de l'Administració pública relacionats amb la recollida dels residus, els gestors dels residus, els diversos sectors econòmics i els ciutadans.
- Tots els municipis haurien de posar en marxa la **recollida selectiva** (millor porta a porta en la mesura possible) de les diverses fraccions, **incloent-hi la matèria orgànica**.
- Tots els municipis han de redactar un **Pla de Prevenció de Residus** i fer-lo efectiu per a aconseguir una reducció de quilograms/habitant.
- Els municipis que tenen un lloc adequat haurien de desenvolupar la seva pròpia **planta de compostatge municipal**, i tots han de fomentar el compostatge domèstic i comunitari entre els seus veïns amb el suport dels Consells Insulars en el cas de petits municipis.
- Fer campanyes per a reduir l'ús de les **tovalloletes** i conscienciar sobre la seva correcta eliminació, no a través del WC (encara que es facin de materials biodegradables).
- Fer campanyes **contra la utilització d'envasos d'un sol ús** (plàstic, metall i vidre), implantar sistemes SDDR i fomentar pràctiques no només en els comerços i restauració, sinó en els domicilis, que evitin el plàstic, substituint-los per envasos retornables i reutilitzables.
- Fer **campanyes de conscienciació in situ en platges i espais naturals** per a evitar la proliferació de llosques i residus petits com bastonets, palletes, etc...
- Distribuir en tots els **municipis i platges, papereres diferenciades** segons el tipus de residu.
- Facilitar en supermercats i petits comerços **alternatives a les bosses de plàstic petites** per a aliments per raons d'higiene.
- Crear un **distintiu de reconeixement als comerços** que compleixen criteris de compra a granel, reducció d'envasos i menor generació de residus. Estudiar l'aplicació d'una reducció de les taxes municipals de fons per a aquests comerços.
- Donar suport, incentivar i donar a conèixer les iniciatives ja existents, **les botigues**, etc., **de recuperació i reutilització** de mobiliari, roba, aparells i electrodomèstics usats.
- Les **sancions per abocar residus** de qualsevol tipus al litoral i platges haurien de ser importants.

4. AGRICULTURA I ALIMENTACIÓ

OBJECTIUS: Incrementar la producció d'aliments junt amb el seu consum local, fomentar els canals curts de distribució, el paper dels agricultors i l'agricultura sostenible

Encara que l'agricultura ecològica estigui creixent a les Illes Balears i ja representa un 16% de la superfície agrària de Mallorca, la tendència general és que l'agricultura i la ramaderia estan en recessió. La immensa majoria dels nostres aliments ve de fora, la qual cosa ens fa especialment vulnerables i incrementa la nostra petjada de carboni.

Necessitem polítiques urgents per a canviar aquest rumb. L'agricultura i la ramaderia conformen el paisatge i la cultura tradicional de les Illes, fent que cada illa sigui única.

- Seria necessari **incrementar el cultiu de fruita i verdura**, respectant especialment les varietats locals per a assegurar més varietat de productes, sobretot hortícoles. En aquest sentit, **conscienciar a la ciutadania que compri productes locals** significa benefici per a tots.
- Cal assegurar un sou digne per a les persones que treballen en el camp, la qual cosa implica reduir els beneficis dels intermediaris, **fomentant la venda directa**.
- És necessari prendre iniciatives per a **millorar la fertilitat del sòl** i reduir l'erosió, la qual cosa implica produir més quantitat de compost i a més de qualitat.
- Donar suport a la **reconversió ecològica de l'agricultura i ramaderia**, establint objectius anuals.
- Dur a terme un **estudi científic de l'estat d'erosió dels sòls** de les Illes Balears i de les mesures necessàries per a recuperar la seva fertilitat (per exemple, ús del compost, rotació de cultius, etc.).
- Convocar urgentment i després amb regularitat la **Comissió de Bioseguretat** de les Illes Balears de Seguiment dels Organismes Modificats Genèticament, creada per Decret 66/2007 i que no ha estat convocada en la legislatura actual sent l'última vegada el 22 de gener de 2015.
- Els Consells insulars haurien d'aprovar la **delimitació de les zones d'alt valor** recollida en la Llei agrària 3/2019 en el seu article 104.
- **Prioritzar als proveïdors de proximitat i ecològics** en la mesura que sigui possible en els concursos públics de contractació, començant amb les escoletes municipals i menjadors escolars.
- Suport decisiu per a la **instal·lació d'horts urbans ecològics** i l'agroecologia en general.
- Fomentar la **producció i l'ús del compost** domèstic, comunitari i municipal.
- Facilitar l'**accés a horts en desús** a aquelles persones que vulguin conrear la terra i no la tinguin (Banc de Terres).
- Donar **suport a la venda de productes ecològics** en el mercat municipal.

5. BIODIVERSITAT

OBJECTIUS: Estendre els espais protegits i millorar la gestió dels existents

- Donar suport a l'**ampliació del Parc de Llevant** i duu a terme la seva tramitació en el primer any de la nova legislatura.
- Augmentar el nombre i superfície de **reserves marines**.
- Actuar decididament **contra la pesca il·legal** i la seva comercialització, controlar la pesca recreativa i **exercir la vigilància** del compliment de la legislació.
- Protegir íntegrament **la zona humida de Ses Fontanelles** i paraitzar definitivament el projecte de construcció d'un centre comercial en aquest lloc emblemàtic.
- Incrementar la vigilància dels espais naturals, els boscos i les praderies de posidònia. **Dotar als Agents de Medi ambient amb més recursos** per dur a terme les seves tasques.
- Control de fondejos i introducció de bolles ecològiques per a evitar impactes sobre posidònia.
- Donar prioritat a la **recuperació dels olivars característics de la Serra de Tramuntana**, reforçant les ajudes econòmiques per a l'eliminació de pins invasors.
- **Prohibir la fumigació aèria** amb insecticides de síntesis contra la processionària, així com l'**aplicació d'herbicides tòxics** en les vores de les carreteres. Treballar cap a l'eliminació d'aquests herbicides en tot el territori en general.

6. AIGUA

OBJECTIU: Fomentar la reducció del consum d'aigua i evitar la contaminació per les aigües residuals.

- Invertir en la **millora de la depuració de les aigües residuals**, que ha de ser terciària, per ser reutilitzades en l'agricultura i per protegir la biodiversitat marina.
- Obligar aquelles cases en sòl rústic que tinguin pou negre a que **instal·lin fosses sèptiques** o depurin les seves aigües adequadament per evitar la contaminació de fonts i aqüífers.
- Fomentar la **reducció del consum d'aigua domèstica i agrícola**, desenvolupant campanyes contínues de conscienciació.
- Fomentar el **consum d'aigua de l'aixeta**, fent pública i accessible la informació de la seva qualitat.

7. TERRITORI I TURISME

OBJECTIUS: Frenar la massificació turística i la gentrificació dels pobles i ciutats. Limitar el sòl urbanitzable, evitar ampliació de ports i no permetre més grans superfícies comercials.

- Prohibir el **lloguer turístic en plurifamiliars** en tots els municipis de les Illes.
- **No autoritzar més ports esportius**, només petites ampliacions dels existents, amb l'objectiu de fomentar i millorar la conservació i ús de les embarcacions dels residents i per tal d'eliminar els fondejos indiscriminats.
- No permetre més grans superfícies comercials.
- Camins Públics. Defensa del patrimoni públic de camins i vies pecuàries, mitjançant el compliment de la legislació corresponent i l'aportació de recursos des de l'administració central per a la seva conservació.
- Modificar els objectius de l'ús de la recaptació de la **Taxa Turística** perquè sigui **estrictament per a medi ambient**, patrimoni cultural i natural, així com agricultura.

8. MED-ECA I EMISSIONS D'EMBARCACIONS I CREUERS

OBJECTIUS: Establir una àrea de control d'emissions en el mar Mediterrani.

La contaminació atmosfèrica dels vaixells és una seriosa amenaça per a la salut, el medi ambient i el clima. A causa de l'ús de combustibles de baixa qualitat i un creixement continuat del sector, les emissions estan augmentant i aviat superaran les millores realitzades en terra si no es prenen mesures. El mar del nord i el Bàltic estan declarades zones de control d'emissions (ECA) i han aconseguit reduir fins al 80% dels nivells de contaminació atmosfèrica des de la seva introducció. Actualment està en debat a la Unió Europea la designació d'una ECA en el mar Mediterrani o MED-ECA.

- Govern, Consell i Ajuntaments amb ports haurien d'instar al govern central que doni **suport a la declaració de Med-Eca** per al 2020 i que no posi traves que dificulten la seva aprovació per l'Organització Internacional Marítim (IMO).
- Limitar i **controlar les emissions**, sobretot els micro-partícules de les embarcacions i creuers privats que amarrin a qualsevol port de les Illes.
- En el cas dels creuers, **limitar el nombre de creuers** que estan en port al mateix temps a 3 vaixells màxim alhora.